

Fișă tematică

ACCESUL PUBLICULUI LA INFORMAȚIILE DESPRE MEDIU

Uniunea Europeană s-a dotat de la începutul anilor '90 și mai pregnant după adoptarea la 25 iunie 1998¹ a Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu (denumită „Convenția de la Aarhus”) cu un corpus de norme care consacră principiul dreptului de acces al publicului la informațiile despre mediu deținute atât de autoritățile competente din statele membre (Directiva 90/313/CEE a Consiliului din 7 iunie 1990², Directiva 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003³), cât și de înseși instituțiile Uniunii Europene [Regulamentul (CE) nr. 1367/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 septembrie 2006⁴]. Această legislație a completat dispozițiile relevante ale Regulamentului (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele instituțiilor Uniunii Europene⁵, precum și dispozițiile relevante în materie de acces la informație ale legislației sectoriale a Uniunii Europene adoptate în materie de protecție a mediului. Curtea de Justiție a Uniunii Europene a dezvoltat de atunci o jurisprudență bogată în cadrul unor căi de atac jurisdicționale variate.

1 Convenția de la Aarhus a fost elaborată de Comisia Economică a Organizației Națiunilor Unite pentru Europa (CEE-ONU). Ea a fost adoptată de statele membre ale acesteia la 25 iunie 1998 cu ocazia celei de A 4-a conferințe ministeriale întrunite în cadrul procesului „Mediu pentru Europa” și a intrat în vigoare la 30 octombrie 2001.

2 Directiva 90/313/CEE a Consiliului din 7 iunie 1990 privind libertatea de acces la informații în domeniul mediului (JO L 158/56, 23.6.1990, p. 56).

3 Directiva 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind accesul publicului la informațiile despre mediu și de abrogare a Directivei 90/313/CEE a Consiliului (JO L 41, 14.2.2003, p. 26, Ediție specială, 15/vol. 9, p. 200).

4 Regulamentul (CE) nr. 1367/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 septembrie 2006 privind aplicarea, pentru instituțiile și organismele comunitare, a dispozițiilor Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în domeniul mediului (JO L 264, 25.9.2006, p. 13, Ediție specială, 15/vol. 17, p. 126).

5 Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei (JO L 145, 31.5.2001, p. 43, Ediție specială, 01/vol. 3, p. 76).

I. Convenția de la Aarhus și dreptul Uniunii

Hotărârea din 19 decembrie 2013 (Marea Cameră), Fish Legal și Shirley (C-279/12, EU:C:2013:853)⁶

Fish Legal, divizia juridică a Federației Pescarilor (Angling Trust) engleze, are ca obiect combaterea, pe toate căile legale, a poluării și a altor atingeri aduse mediului acvatic, precum și protejarea pescuitului cu undița și a pescarilor. Fish Legal a solicitat unui număr de două companii de apă, United Utilities Water plc și Yorkshire Water Services Ltd, informații privind deversări, operațiuni de depoluare și deversări controlate de urgență. La rândul său, doamna Shirley s-a adresat unei alte companii de apă, Southern Water Services Ltd, pentru a-i solicita informații cu privire la capacitatea de colectare a apelor reziduale pentru un proiect de amenajare în satul său situat în comitatul Kent.

Având în vedere că nu au obținut de la aceste companii informațiile solicitate în termenele prevăzute de Environmental Information Regulations 2004 (denumit în continuare „EIR 2004”), reglementare care urmărește transpunerea Directivei 2003/4/CE în dreptul englez, Fish Legal și doamna Shirley au sesizat, fiecare, Information Commissioner cu o plângere. Acesta a considerat că companiile de apă în cauză nu erau autorități publice în sensul EIR 2004 și că nu putea să se pronunțe cu privire la reclamațiile formulate.

După ce First-tier Tribunal a respins acțiunile lor formulate împotriva acestor decizii, Upper Tribunal (Regatul Unit) a sesizat Curtea de Justiție cu o cerere de decizie preliminară privind interpretarea articolului 2 punctul 2 din Directiva 2003/4/CE cu privire la definirea, având în vedere în particular Ghidul de aplicare a Convenției de la Aarhus publicat de CEE-ONU, a noțiunii „autoritate publică” și în special cu privire la stabilirea criteriilor care permit să se determine dacă entități precum companiile de apă în cauză, despre care nu se contestă că furnizează servicii publice în legătură cu mediul, se află sub controlul unui organ sau al unei persoane menționate la articolul 2 punctul 2 litera (a) sau (b) din Directiva 2003/4/CE, astfel încât trebuiau calificate drept „autorități publice” în temeiul articolului 2 punctul 2 litera (c) din această directivă. Upper Tribunal urmărea de asemenea să afle dacă articolul 2 punctul 2 literele (b) și (c) din Directiva 2003/4/CE trebuie interpretat în sensul că, atunci când o persoană intră sub incidența acestei dispoziții în temeiul uneia dintre funcțiile sale, al uneia dintre responsabilitățile sale sau al unuia dintre serviciile sale, această persoană constituie o autoritate publică doar în ceea ce privește informațiile despre mediu pe care le deține în cadrul acestor funcții, responsabilități și servicii.

În opinia Curții, în scopul interpretării Directivei 2003/4/CE, trebuie să se țină cont de textul și de obiectul Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu, pe care această directivă urmărește să o pună în practică în dreptul Uniunii.

Astfel, devenind parte la Convenția de la Aarhus⁷, Uniunea Europeană s-a angajat să asigure, în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii, un acces de principiu la informațiile despre mediu deținute de autoritățile publice sau în numele acestora.

⁶ Această hotărâre a fost prezentată în Raportul anual 2013, p. 46.

⁷ Decizia 2005/370/CE a Consiliului din 17 februarie 2005 privind încheierea, în numele Comunității Europene, a Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu (JO L 124, 17.5.2005, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 14, p. 201).

Astfel cum confirmă considerentul (5) al Directivei 2003/4/CE, prin adoptarea acesteia, legiuitorul Uniunii a intenționat să asigure compatibilitatea dreptului Uniunii cu convenția în vederea încheierii acesteia de către Comunitate, instituind un regim general care urmărește să asigure oricărei persoane fizice sau juridice dintr-un stat membru al Uniunii un drept de acces la informațiile despre mediu deținute de autoritățile publice sau în numele acestora fără ca persoana în cauză să aibă obligația de a declara interesul pe care îl are în acest sens (punctele 35-37).

Deși Ghidul de aplicare a Convenției de la Aarhus poate fi considerat un document explicativ care, dacă este cazul, poate fi luat în considerare, împreună cu alte elemente relevante, în scopul interpretării acestei convenții, analizele pe care le cuprinde nu au nicidecum forță obligatorie și nici caracterul normativ al prevederilor Convenției de la Aarhus (punctul 38).

(Cu privire la chestiunea referitoare la interpretarea noțiunii de autoritate publică, a se vedea secțiunea III, intitulată „Noțiunea «autoritate publică» ținută să acorde accesul la informațiile despre mediu” din cuprinsul prezentei fișe).

II. Noțiunea „informații despre mediu”

Hotărârea din 17 iunie 1998, Mecklenburg (C-321/96, EU:C:1998:300)

În temeiul Directivei 90/313/CEE, domnul Mecklenburg a solicitat orașului Pinneberg și Kreis Pinneberg – Der Landrat (denumit în continuare „Kreis Pinneberg”) să îi adreseze o copie a poziției pe care autoritatea administrativă însărcinată cu conservarea siturilor a adoptat-o în cadrul procedurii de aprobare a planurilor de construcție a „centurii vestice”. Kreis Pinneberg a respins cererea acestuia pentru motivul că luarea de poziție a autorității administrative nu reprezenta o „informație despre mediu” în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva 90/313/CEE, transpusă în dreptul german prin Umweltinformationsgesetz (UIG, Legea privind informațiile despre mediu), adoptată la 8 iulie 1994.

După ce căile de atac formulate de reclamant în legătură cu această decizie au fost respinse de Kreis Pinneberg și de Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgericht, reclamantul a declarat apel împotriva acestor decizii la Schleswig-Holsteinisches Oberverwaltungsgericht (Germania), care, considerând totodată că poziția autorității administrative a cărei comunicare se solicită poate constitui o „măsură administrativă de gestiune a mediului” în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva 90/313/CEE, a sesizat Curtea de Justiție cu o cerere de decizie preliminară referitoare printre altele la chestiunea dacă poziția pe care o autoritate administrativă subalternă însărcinată cu conservarea siturilor o adoptă în cadrul participării organismelor de apărare a intereselor publice la procedura de aprobare a planurilor poate fi considerată o măsură administrativă de gestiune a mediului în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva 90/313/CEE.

În opinia Curții, din modul de redactare a acestei dispoziții rezultă că legiuitorul comunitar a înțeles să dea o semnificație largă noțiunii „informații despre mediu”, care să cuprindă deopotrivă date și activități referitoare la starea diferitor sectoare ale mediului menționate în aceasta, fiind precizat că noțiunea „măsură administrativă”, care figurează ca exemplu, nu constituie decât o ilustrare a „activităților” sau a „măsurilor” vizate de directivă.

Pentru a constitui o informație despre mediu în sensul sus-menționat, este, așadar, suficient ca o poziție a autorității administrative să constituie un act care poate afecta sau proteja starea unuia dintre sectoarele mediului vizate de directivă, ceea ce este valabil în cazul unei poziții adoptate de o autoritate administrativă însărcinată cu conservarea siturilor în cadrul participării sale la o procedură de aprobare a

unor planuri de construcție, dacă această poziție este de natură să influențeze, în ceea ce privește interesele protecției mediului, decizia de aprobare a unor astfel de planuri (punctele 19-22 și dispozitiv 1).

Hotărârea din 26 iunie 2003, Comisia/Franța (C-233/00, EU:C:2003:371)

Comisia a introdus, în temeiul articolului 226 CE, o acțiune având ca obiect constatarea faptului că, prin netranspunerea corectă a articolului 2 litera (a) și a articolului 3 alineatele (2), (3) și (4) din Directiva 90/313/CEE, Republica Franceză nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul directivei menționate, precum și al articolului 189 al treilea paragraf din Tratatul CE (devenit articolul 288 al treilea paragraf TFUE).

Republica Franceză considera, în ceea ce o privește, că dispozițiile Legii nr. 78-753 din 17 iulie 1978 privind diverse măsuri de îmbunătățire a raporturilor dintre autoritățile administrative și public și diverse dispoziții de ordin administrativ, social și fiscal și ale Decretului nr. 88-465 din 28 aprilie 1988 privind procedura de acces la documentele administrative asigurau transpunerea în dreptul francez a Directivei 90/313/CEE. Deși Republica Franceză recunoștea că documentele deținute de o autoritate publică care acționează în calitate de persoană privată și care nu au nicio legătură cu serviciul public nu intră sub incidența Legii nr. 78-753, aceasta contesta aspectul că astfel de documente ar putea constitui „informații despre mediu” în sensul Directivei 90/313/CEE.

În opinia Curții de Justiție, având în vedere însuși modul său de formulare și ținând seama, în particular, de utilizarea termenilor „orice informație”, domeniul de aplicare al articolului 2 litera (a) din Directiva 90/313/CEE și, prin urmare, cel al acestei directive trebuie privit ca fiind conceput în mod larg. Astfel, sunt vizate toate informațiile care privesc fie starea mediului, fie activitățile sau măsurile de natură să îl afecteze, fie activitățile sau măsurile destinate protecției mediului, fără ca enumerarea care figurează în dispoziția respectivă să cuprindă vreo indicație de natură să îi restrângă sfera, astfel încât noțiunea „informații despre mediu” în sensul Directivei 90/313/CEE trebuie înțeleasă ca incluzând documentele care nu sunt legate de exercitarea unui serviciu public (punctele 44 și 47).

Hotărârea din 16 decembrie 2010, Stichting Natuur en Milieu și alții (C-266/09, EU:C:2010:779)

Ca urmare a cererii societății Bayer, ministrul sănătății, afacerilor sociale și sporturilor, împreună cu secretarul de stat însărcinat cu agricultura, protecția naturii și pescuitul, au modificat Regulamentul privind reziduurile de pesticide. Această modificare stabilea printre altele, pentru pesticidul propamocarb din și de pe plantele de salată, un nou conținut maxim admis de reziduuri.

Stichting Natuur en Milieu, Vereniging Milieudefensie și Vereniging Goede Waar & Co. au solicitat College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen (denumit în continuare „CTB”) să le transmită toate informațiile care au stat la baza adoptării regulamentului ministerial în discuție. Această comunicare le-a fost refuzată la 8 martie 2005 în temeiul dispozițiilor articolului 22 din Legea privind pesticidele din 1962 referitoare la confidențialitate, decizie pe care reclamantele au contestat-o în fața CTB. După consultarea societății Bayer cu privire la confidențialitatea anumitor informații care figurau în documentele vizate, CTB a refuzat, în vederea protejării secretelor industriale, divulgarea studiilor privind reziduurile și a protocoalelor încheiate în urma testelor de teren.

Sesizat de reclamante cu o acțiune împotriva acestei decizii, College van Beroep voor het bedrijfsleven (Țările de Jos) a sesizat Curtea de Justiție cu o cerere de decizie preliminară privind printre altele problema dacă datele care au stat la baza definirii unui conținut maxim admis pentru reziduurile unui produs de uz fitosanitar constituie o informație despre mediu în sensul articolului 2 din Directiva 2003/4/CE și, prin urmare, intră în domeniul de aplicare material al acesteia.

În opinia Curții, noțiunea de informații despre mediu prevăzută de această dispoziție trebuie interpretată în sensul că include informațiile prezentate în cadrul unei proceduri naționale de autorizare sau de extindere a autorizării unui produs de uz fitosanitar pentru a determina conținutul maxim al unui pesticid, al unui element al acestuia sau al produșilor săi de transformare în alimente și în băuturi.

Astfel, din moment ce aceasta urmărește să limiteze riscul de a afecta una dintre componentele diversității biologice și riscul de dispersare a reziduurilor de produse de uz fitosanitar, în special la suprafața solului sau în apele subterane, furnizarea de informații privind prezența unor astfel de reziduuri în sau pe un produs, deși nu permite prin ea însăși să se evalueze consecințele acestor reziduuri asupra sănătății umane, privește elemente de mediu care riscă să o afecteze în cazul unei prezențe excesive a unor asemenea reziduuri, reprezentând tocmai aspectul pe care urmăresc să îl clarifice aceste informații (punctele 42 și 43 și dispozitiv 1).

Hotărârea din 22 decembrie 2010, Ville de Lyon (C-524/09, EU:C:2010:822)

Ville de Lyon (administrația orașului Lyon) a solicitat Caisse des dépôts et consignations (denumită în continuare „CDC”), în calitate de organism responsabil cu ținerea registrului național al cotelor de emisie de gaze cu efect de seră, să îi comunice volumul cotelor vândute în cursul anului 2005 de operatorii a 209 centrale termice urbane situate pe întreg teritoriul francez.

Întrucât CDC a refuzat să comunice datele menționate, întemeindu-se printre altele pe articolul 10 din Regulamentul (CE) nr. 2216/2004 al Comisiei din 21 decembrie 2004 privind un sistem de registre standardizat și securizat⁸, ville de Lyon a sesizat Commission d'accès aux documents administratifs (Comisia pentru Acces la Documente Administrative), care a emis un aviz favorabil comunicării documentelor referitoare la respectivele date cu privire la tranzacții. Cu toate acestea, CDC a reconfirmat refuzul de comunicare pentru motivul că dispozițiile Directivei 2003/4/CE nu ar putea să gverneze comunicarea acestor date cu privire la tranzacții în contextul sistemului cotelor de emisie, pentru care legiuitorul Uniunii a prevăzut norme specifice care sunt cuprinse în Directiva 2003/87/CE⁹ și în Regulamentul (CE) nr. 2216/2004.

Sesizat cu o acțiune împotriva acestei decizii, tribunal administrativ de Paris (Franța) a sesizat Curtea de Justiție cu o cerere de decizie preliminară privind printre altele problema dacă comunicarea de date cu privire la tranzacții trebuia să fie guvernată de una dintre derogările prevăzute la articolul 4 din Directiva 2003/4/CE sau de dispozițiile Directivei 2003/87/CE și ale Regulamentului (CE) nr. 2216/2004, adoptat în aplicarea acestei directive.

În opinia Curții, comunicarea de date cu privire la tranzacții, referitoare la numele titularilor conturilor de origine și de destinație a transferurilor de cote de emisie, la cotele sau la unitățile Kyoto implicate în aceste tranzacții, precum și la data și la ora tranzacțiilor respective, intră sub incidența exclusivă a normelor specifice de comunicare către public și de confidențialitate cuprinse în Directiva 2003/87/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2004/101/CE¹⁰, precum și a celor cuprinse în Regulamentul (CE) nr. 2216/2004.

⁸ Regulamentul (CE) nr. 2216/2004 al Comisiei din 21 decembrie 2004 privind un sistem de registre standardizat și securizat în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului și cu Decizia nr. 280/2004/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 386, 29.12.2004, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 37, p. 250).

⁹ Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (JO L 275, 25.10.2003, p. 32, Ediție specială, 15/vol. 10, p. 78).

¹⁰ Directiva 2004/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 octombrie 2004 de modificare a Directivei 2003/87/CE de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității, în temeiul mecanismelor bazate pe proiectul din Protocolul de la Kyoto (JO L 338, 13.11.2004, p. 18, Ediție specială, 15/vol. 12, p. 61).

Astfel, aceste date sunt cele referitoare la cotele transferate care trebuie să facă obiectul unei contabilizări precise de către statele membre, în registrele lor naționale respective; caracteristicile tehnice și normele referitoare la ținerea acestora, precum și normele referitoare la comunicarea și confidențialitatea informațiilor cuprinse în aceste registre sunt definite de Regulamentul (CE) nr. 2216/2004. Ele intră, așadar, în sfera articolului 19 din Directiva 2003/87/CE, iar nu în sfera articolului 17 din aceasta. Or, în măsura în care articolul 19 din Directiva 2003/87/CE nu face trimitere la Directiva 2003/4/CE, trimitere analogă celei de la articolul 17, este necesar să se considere că legiuitorul Uniunii nu a intenționat să supună o cerere având ca obiect datele cu privire la tranzacții dispozițiilor generale ale Directivei 2003/4/CE, ci, dimpotrivă, a instituit în privința acestor date un regim specific și exhaustiv de comunicare a lor către public, precum și de confidențialitate a acestora (punctele 39-41 și dispozitiv 1).

Hotărârea din 23 noiembrie 2016, Bayer CropScience și Stichting De Bijenstichting (C-442/14, EU:C:2016:890)

College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, autoritatea neerlandeză competentă pentru acordarea și modificarea autorizațiilor de introducere pe piață a produselor fitosanitare și biocide (denumită în continuare „CTB”), a decis să modifice autorizațiile pentru mai multe produse fitosanitare, precum și pentru un produs biocid care are ca substanță activă imidaclopridul, aceasta având în special un efect insecticid. Stichting De Bijenstichting (denumită în continuare „Bijenstichting”), o asociație neerlandeză pentru protecția albinelor, a solicitat CTB, în temeiul Directivei 2003/4/CE, divulgarea unor documente privind autorizațiile în cauză. Bayer, o societate care își desfășoară activitatea în special în domeniul protecției culturilor și în cel al combaterii dăunătorilor, titulară a unui număr mare de astfel de autorizații, s-a opus acestei divulgări, pentru motivul că ea ar aduce atingere dreptului de autor și confidențialității informațiilor comerciale sau industriale.

Într-o primă etapă, CTB a respins cererile de divulgare formulate de reclamantă. Întrucât Bijenstichting a formulat contestație împotriva deciziei de respingere menționate, într-o a doua etapă, CTB a revenit în parte asupra acesteia în legătură cu anumite documente a căror divulgare se solicita, considerând printre altele, în urma unei evaluări comparative a interesului general al divulgării și a protecției drepturilor de proprietate intelectuală ale titularului autorizației de introducere pe piață pentru produsul în cauză, că informațiile factuale referitoare la emisii efective de produse fitosanitare sau biocide în mediu trebuiau considerate „date privind emisiile în mediu” în sensul articolului 4 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 2003/4/CE, în timp ce restul documentelor nu erau considerate ca reprezentând astfel de informații din perspectiva aceleiași dispoziții.

Sesizat atât de Bayer, cât și de Bijenstichting cu o acțiune împotriva acestei decizii, College van Beroep voor het bedrijfsleven (Țările de Jos) a formulat la Curtea de Justiție o cerere de decizie preliminară privind printre altele interpretarea noțiunii „date privind emisiile în mediu” în sensul articolului 4 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 2003/4/CE.

În opinia Curții, se încadrează în această noțiune precizările privind natura, compoziția, cantitatea, data și locul emisiilor în mediu ale produselor fitosanitare și biocide și ale substanțelor pe care aceste produse le conțin, precum și datele referitoare la efectele emisiilor menționate asupra mediului pe termen mai mult sau mai puțin lung, în special informațiile referitoare la reziduurile prezente în mediu după aplicarea produsului în cauză și studiile privind măsurarea deviațiilor substanței la această aplicare, indiferent dacă datele respective rezultă din studii realizate în tot sau în parte pe teren, din studii realizate în laborator sau din studii privind translocațiile.

O asemenea interpretare nu conduce nicidecum la concluzia că ansamblul datelor cuprinse în dosarele privind autorizația de introducere pe piață a unor produse fitosanitare sau biocide, în special ansamblul datelor rezultate din studiile efectuate pentru obținerea acestei autorizații, se încadrează în această noțiune și ar trebui întotdeauna divulgate. Astfel, numai datele care se referă la emisii în mediu sunt

incluse în noțiunea menționată, ceea ce exclude în special nu doar informațiile care nu privesc emisiile în mediu ale produsului în cauză, ci și datele care se raportează la emisii ipotetice, altfel spus la emisii care nu sunt efective sau previzibile în împrejurări reprezentative pentru condițiile normale sau realiste de utilizare. Această interpretare nu determină, prin urmare, o atingere disproporționată adusă protecției drepturilor garantate la articolele 16 și 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și la articolul 39 alineatul (3) din Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (Acordul TRIPS) (punctele 96, 100, 102 și 103 și dispozitiv 2).

III. Noțiunea „autoritate publică” obligată să acorde accesul la informațiile despre mediu

Hotărârea din 18 iulie 2013, Deutsche Umwelthilfe (C-515/11, EU:C:2013:523)

Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie (Ministerul Federal al Economiei și Tehnologiilor) a refuzat să aprobe cererea unei asociații protecție a mediului și a consumatorilor, Deutsche Umwelthilfe eV, prin care se urmărea obținerea transmiterii anumitor informații cuprinse într-o corespondență desfășurată între acest minister și reprezentanți ai industriei germane constructoare de autovehicule cu ocazia concertării care a precedat adoptarea unei reglementări referitoare la etichetarea în materie de consum energetic. Ministerul menționat s-a prevalat în această privință de acea dispoziție din Legea privind informațiile referitoare la mediu din 22 decembrie 2004 care scutește autoritățile publice de obligația de informare în materie de mediu atunci când acestea intervin în cadrul elaborării unui instrument de reglementare.

Sesizat cu o acțiune în anulare împotriva acestei decizii, Verwaltungsgericht Berlin (Germania) a ridicat problema compatibilității acestei legi cu Directiva 2003/4/CE și, în particular, aceea dacă articolul 2 punctul 2 al doilea paragraf prima teză din această directivă, în măsura în care vizează autoritățile publice care acționează pe baza capacităților lor legislative, se poate aplica autorităților publice atunci când acestea elaborează și adoptă un instrument de reglementare precum cel în discuție în litigiul principal.

În opinia Curții de Justiție, articolul 2 punctul 2 al doilea paragraf prima teză din Directiva 2003/4/CE trebuie interpretat în sensul că posibilitatea oferită statelor membre de această dispoziție de a nu considera drept autorități publice care au obligația să acorde acces la informațiile referitoare la mediu pe care le dețin organismele sau instituțiile atunci când acestea acționează pe baza capacităților lor legislative nu se poate aplica ministerelor atunci când elaborează și adoptă dispoziții normative care sunt de rang inferior unei legi.

În această privință, această dispoziție nu poate fi interpretată astfel încât să i se extindă efectele dincolo de ceea ce este necesar pentru a asigura protecția intereselor pe care urmărește să le garanteze, iar întinderea derogărilor pe care le prevede trebuie stabilită ținând seama de finalitățile directivei menționate. Într-adevăr, specificitatea procedurii legislative și caracteristicile proprii ale acesteia sunt cele care justifică regimul special al actelor adoptate pe baza capacităților legislative în raport cu dreptul la informare, astfel cum este prevăzut atât de Convenția de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu, cât și de Directiva 2003/4/CE. Prin urmare, doar caracterul actului în cauză și în special împrejurarea că ar fi vorba despre un act de aplicare generală nu sunt de natură să exonereze organul care îl adoptă de obligațiile care decurg din această directivă.

În sfârșit, în lipsa unei precizări în dreptul Uniunii în legătură cu ceea ce cuprinde noțiunea de lege sau de normă cu rang echivalent în vederea aplicării articolului 2 punctul 2 al doilea paragraf prima teză din

Directiva 2003/4/CE, această apreciere depinde de dreptul statelor membre, cu condiția să nu fie pus în discuție efectul util al acestei directive (punctele 22, 29, 30, 35 și 36 și dispozitivul).

Hotărârea din 19 decembrie 2013 (Marea Cameră), Fish Legal și Shirley (C-279/12, EU:C:2013:853)¹¹

În această cauză (a se vedea de asemenea secțiunea intitulată „Convenția de la Aarhus și dreptul Uniunii” din prezenta fișă), Curtea de Justiție a considerat, referitor la articolul 2 punctul 2 din Directiva 2003/4/CE, că întreprinderi precum companiile de apă, care furnizează servicii publice în legătură cu mediul, se pot afla sub controlul unui organ sau al unei persoane menționate la punctul 2 litera (a) sau (b) al acestui articol, astfel încât ar trebui calificate drept autorități publice în temeiul articolului 2 punctul 2 litera (c) din această directivă, dacă aceste întreprinderi nu stabilesc în mod cu adevărat autonom felul în care furnizează aceste servicii, întrucât o autoritate publică aflată sub incidența articolului 2 punctul 2 litera (a) sau (b) din directiva menționată este în măsură să influențeze în mod decisiv acțiunea întreprinderilor menționate în domeniul mediului.

Simplul fapt că entitatea în cauză este o societate comercială supusă unui regim de reglementare specific pentru sectorul în discuție nu poate să excludă un control în sensul articolului 2 punctul 2 litera (c) din Directiva 2003/4/CE, în măsura în care poate să rezulte din regimul respectiv că entitatea nu dispune de o autonomie reală față de stat, chiar dacă acesta din urmă nu mai este în măsură, ca urmare a privatizării sectorului în cauză, să stabilească gestiunea sa zilnică (punctele 68, 70, 71 și 73 și dispozitiv 2).

În plus, articolul 2 punctul 2 litera (b) din Directiva 2003/4/CE trebuie interpretat în sensul că o persoană care intră sub incidența acestei dispoziții constituie o autoritate publică în ceea ce privește toate informațiile despre mediu pe care le deține. Astfel, după cum reiese din articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2003/4/CE, dispoziție centrală a acestei directive care este în esență identică cu articolul 4 alineatul (1) din Convenția de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu, în cazul în care o entitate este calificată drept autoritate publică în sensul uneia dintre cele trei categorii menționate la articolul 2 punctul 2 din respectiva directivă, aceasta are obligația de a comunica oricărui solicitant toate informațiile despre mediu care aparțin uneia dintre cele șase categorii de informații prevăzute la articolul 2 punctul 1 pe care le deține sau care sunt deținute în numele său, cu excepția cazului în care solicitarea intră sub incidența uneia dintre derogările prevăzute la articolul 4 din aceeași directivă (punctele 78 și 83 și dispozitiv 3).

IV. Motive de refuz al accesului publicului la informațiile despre mediu

Hotărârea din 16 decembrie 2010, Stichting Natuur en Milieu și alții (C-266/09, EU:C:2010:779)

În această cauză (a se vedea de asemenea secțiunea II, intitulată „Noțiunea «informații despre mediu»” din prezenta fișă), College van Beroep voor het bedrijfsleven (Țările de Jos) a adresat Curții și întrebarea dacă evaluarea comparativă a intereselor prevăzută la articolul 4 din Directiva 2003/4/CE se impune în fiecare caz în parte sau dacă poate fi efectuată o dată pentru toate printr-o măsură legislativă. În plus, instanța de trimitere a ridicat problema compatibilității acestei dispoziții cu articolul 14 din Directiva

¹¹ Această hotărâre a fost prezentată în Raportul anual 2013, p. 46.

91/414/CEE¹², care prevede o confidențialitate necondiționată a informațiilor de natură industrială și comercială „fără a se aduce atingere dispozițiilor Directivei 2003/4”.

În opinia Curții, articolul 4 din Directiva 2003/4/CE trebuie interpretat în sensul că o comparare a interesului public servit de divulgarea unei informații despre mediu și a interesului particular servit de refuzul divulgării trebuie realizată în fiecare caz în parte prezentat autorităților competente, chiar și atunci când legiuitorul național stabilește, printr-o dispoziție cu caracter general, criteriile care să permită o înlesnire a acestei evaluări comparative a intereselor aflate în joc.

Astfel, nici prevederile articolului 14 din Directiva 91/414/CEE privind introducerea pe piață a produselor de uz fitosanitar, nici vreoa altă dispoziție din Directiva 2003/4/CE nu permit să se considere că ar putea fi suplinită compararea intereselor aflate în joc, astfel cum este prevăzută la articolul 4 din această directivă, printr-o altă măsură decât examinarea acestor interese în fiecare caz în parte. Prin urmare, această împrejurare nu se opune posibilității ca legiuitorul național să stabilească printr-o dispoziție cu caracter general criteriile care să permită o înlesnire a evaluării comparate a intereselor aflate în joc, numai cu condiția ca o asemenea dispoziție să nu exonereze autoritățile competente de obligația de a realiza în mod efectiv o examinare distinctă a fiecărei situații care le este prezentată în cadrul unei cereri de acces la informații despre mediu în temeiul Directivei 2003/4/CE (punctele 57-59 și dispoziția 3).

Hotărârea din 28 iulie 2011, Office of Communications (C-71/10, EU:C:2011:525)

Guvernul Regatului Unit a creat o pagină de internet având ca scop furnizarea către public de informații referitoare la amplasarea stațiilor de bază de telefonie mobilă, furnizate în mod voluntar de operatorii de telefonie mobilă. Office of Communications a refuzat apoi să comunice, în urma unor cereri de informare care i-au fost adresate, coordonatele respectivelor stații de bază pentru motivul că divulgarea acestor informații ar fi inclus amplasamentele siturilor utilizate pentru a furniza rețeaua radio a poliției și a serviciilor de urgență, ceea ce ar aduce atingere siguranței publice în sensul articolului 4 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2003/4/CE, și că ar fi avut de asemenea un efect negativ asupra drepturilor de proprietate intelectuală ale operatorilor de telefonie mobilă în cauză. Information Commissioner, apoi Information Tribunal au dispus însă divulgarea informațiilor respective, Information Tribunal considerând printre altele că efectul negativ asupra drepturilor de proprietate intelectuală nu putea prevala asupra interesului public servit de divulgarea acestor date.

Sesizată cu acest litigiu, Supreme Court of the United Kingdom (Regatul Unit) a introdus o cerere de decizie preliminară la Curtea de Justiție pentru a afla ce echilibru al intereselor în cauză impune Directiva 2003/4/CE în cazul în care divulgarea de informații putea aduce atingere diferitor interese protejate de mai mult decât o derogare enunțată la articolul 4 alineatul (2) din directiva menționată, chiar dacă acest prejudiciu nu ar fi suficient de important pentru a prevala asupra interesului public de divulgare în cazul unei examinări separate a derogărilor respective.

În opinia Curții, articolul 4 alineatul (2) din Directiva 2003/4/CE trebuie interpretat în sensul că o autoritate publică, în situația în care deține informații despre mediu sau astfel de informații sunt deținute în numele său, poate, în cadrul evaluării comparative a intereselor publice servite de dezvoltare în raport cu interesele servite de refuzul dezvoltării, în scopul aprecierii unei cereri vizând punerea acestor informații la dispoziția unei persoane fizice sau juridice, să țină seama în mod cumulativ de mai multe motive de refuz prevăzute de această dispoziție (punctul 32 și dispoziția).

¹² Directiva 91/414/CEE a Consiliului din 15 iulie 1991 privind introducerea pe piață a produselor de uz fitosanitar (JO L 230, 19.8.1991, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 10, p. 60).

Hotărârea din 15 ianuarie 2013 (Marea Cameră), Križan și alții (C-416/10, EU:C:2013:8)¹³

În cadrul unui litigiu între domnul Križan și alți 43 de locuitori ai orașului Pezinok, precum și acesta din urmă, pe de o parte, și Slovenská inšpekcia životného prostredia (denumită în continuare „inșpekcia”), Inspekția Mediului din Slovacia, pe de altă parte, privind legalitatea unor decizii de autorizare a construcției și exploatării unui depozit de deșeuri, reclamantii au invocat mai întâi caracterul incomplet al unei cereri de autorizare, în lipsa deciziei de urbanism impuse de Legea slovacă nr. 245/2003, care transpusesse în dreptul slovac Directiva 96/61/CE¹⁴, iar apoi au contestat lipsa publicării, pe motivul că ar fi constituit un secret de afaceri, a respectivei decizii de urbanism.

Întrucât inșpekcia a respins acțiunea, reclamantii au sesizat Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovacia) care a adresat mai multe întrebări preliminare Curții de Justiție, privind printre altele interpretarea Directivei 96/61/CE, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr. 166/2006¹⁵. Aceasta a solicitat în special Curții să stabilească dacă publicul interesat trebuie să aibă acces, încă de la începutul procedurii de autorizare a unui depozit de deșeuri, la o decizie de urbanism referitoare la amplasarea acestei instalații și dacă refuzul de a pune această decizie la dispoziția publicului interesat poate fi justificat prin invocarea protecției confidențialității informațiilor sau industriale.

Curtea a declarat că Directiva 96/61/CE privind prevenirea și controlul integrat al poluării trebuie interpretată în sensul că nu permite autorităților naționale competente să refuze publicului interesat orice acces, chiar și parțial, la o decizie prin care o autoritate publică autorizează, din perspectiva normelor de urbanism aplicabile, amplasarea unei instalații care intră în domeniul de aplicare al directivei menționate, bazându-se pe protecția confidențialității informațiilor comerciale sau industriale prevăzute de legislația internă sau de dreptul Uniunii în vederea protejării unui interes economic legitim, ținând seama în special de importanța locului în care se desfășoară unele sau altele dintre activitățile avute în vedere de Directiva 96/61/CE.

Chiar presupunând că anumite elemente care figurează în motivarea unei decizii de urbanism pot conține informații comerciale sau industriale confidențiale, protecția confidențialității unor astfel de informații nu poate fi utilizată, cu încălcarea articolului 4 alineatul (4) din Directiva 2003/4, pentru a refuza publicului interesat orice formă de acces, chiar și parțial, la decizia de urbanism referitoare la amplasarea instalației în discuție în litigiul principal (punctele 82, 83 și 91 și dispozitiv 2).

Hotărârea din 23 noiembrie 2016, Bayer CropScience și Stichting De Bijenstichting (C-442/14, EU:C:2016:890)

În această cauză (a se vedea de asemenea secțiunea II, intitulată „Noțiunea «informații despre mediu»” din prezenta fișă), College van Beroep voor het bedrijfsleven (Țările de Jos) a sesizat Curtea de Justiție, în contextul interpretării noțiunii „date privind emisiile în mediu” în sensul articolului 4 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 2003/4/CE, și cu privire la chestiunea aplicării derogării privind informațiile comerciale sau industriale în sensul articolului 4 alineatul (2) primul paragraf litera (b) din aceeași directivă.

13 Această hotărâre a fost prezentată în Raportul anual 2013, p. 45.

14 Directiva 96/61/CE a Consiliului din 24 septembrie 1996 privind prevenirea și controlul integrat al poluării (JO L 257, 10.10.1996, p. 26, Ediție specială, 15/vol. 3, p. 183).

15 Regulamentul (CE) nr. 166/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 ianuarie 2006 de instituire a unui registru european al emisiilor și transferului de poluanți și de modificare a Directivelor 91/689/CEE și 96/61/CE ale Consiliului (JO L 33, 4.2.2006, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 15, p. 212).

În opinia Curții, Directiva 2003/4/CE are ca obiectiv garantarea unui acces de principiu la informațiile despre mediu deținute de către sau în numele autorităților publice și, astfel cum reiese din considerentul (9) și din articolul 1 din această directivă, realizarea celei mai largi disponibilități și diseminări sistematice la nivelul publicului a acestor informații. În consecință, astfel cum prevăd în mod expres articolul 4 alineatul (4) al doilea paragraf din Convenția de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu, precum și considerentul (16) și articolul 4 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 2003/4/CE, divulgarea informațiilor trebuie să fie regula generală, iar motivele de refuz prevăzute de aceste dispoziții trebuie interpretate în mod restrictiv.

În această privință, întrucât prevede că confidențialitatea informațiilor comerciale sau industriale nu poate fi opusă divulgării de date privind emisiile în mediu, articolul 4 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 2003/4/CE permite o punere în aplicare concretă a acestei reguli și a principiului unui acces cât mai larg posibil la informațiile despre mediu deținute de autoritățile publice sau în numele acestora. Rezultă de aici că nu este necesar să se rețină o interpretare restrictivă a noțiunilor „emisii în mediu” și „date privind emisiile în mediu” în sensul articolului 4 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 2003/4/CE (punctele 55-58).

Nu este necesar, în scopul interpretării noțiunii „emisii în mediu” în sensul articolului 4 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 2003/4/CE, să se distingă această noțiune de noțiunile „deversări” și „diseminare” în mediu.

Astfel, pe de o parte, această distincție nu se regăsește în Convenția de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu, care se limitează să prevadă la articolul 4 alineatul (4) primul paragraf litera (d) că protecția confidențialității informațiilor comerciale și industriale nu poate fi opusă dezvăluirii informațiilor privind emisiile poluante relevante pentru protecția mediului. Pe de altă parte, o diferențiere între emisii, deversări și alte tipuri de diseminare nu prezintă relevanță în raport cu obiectivul divulgării informațiilor despre mediu urmărit de Directiva 2003/4/CE și ar fi artificială. Astfel, atât emisiile de gaze sau de substanțe în atmosferă, cât și celelalte tipuri de diseminare sau deversări, precum diseminările de substanțe, de preparate, de organisme, de microorganisme, de vibrații, de căldură sau de zgomot în mediu, în special în aer, în apă și în sol, pot afecta aceste diferite elemente ale mediului. În plus, noțiunile de emisii, de deversări și de tipuri de diseminare se suprapun în mare măsură, astfel cum demonstrează utilizarea expresiei „alte tipuri de diseminare” la articolul 2 punctul 1 litera (b) din această directivă, din care rezultă că emisiile și deversările constituie de asemenea tipuri de diseminare în mediu (punctele 62-65 și 67).

Articolul 4 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 2003/4/CE trebuie interpretat în sensul că, în cazul unei cereri de acces la informații privind emisii în mediu a căror divulgare ar aduce atingere unuia dintre interesele menționate la articolul 4 alineatul (2) primul paragraf literele (a), (d) și (f)-(h) din această directivă, trebuie să fie dezvăluite numai datele relevante care pot fi extrase din sursa de informație care privesc emisiile în mediu atunci când este posibilă disocierea acestor date de celelalte informații cuprinse în sursa menționată, ceea ce revine instanței naționale să verifice (punctul 106 și dispozitiv 3).

V. Quantumul taxei impuse pentru accesul la informațiile despre mediu

Hotărârea din 6 octombrie 2015, East Sussex County Council (C-71/14, EU:C:2015:656)¹⁶

În contextul unei tranzacții imobiliare, PSG Eastbourne, întreprindere imobiliară, a introdus o cerere de informații despre mediu la Consiliul Comitatului East Sussex. Acesta a furnizat răspunsurile solicitate dintr-o bază de date care servește și îndeplinirii altor sarcini și a impus mai multe taxe, în aplicarea unui barem de taxe standardizate.

În urma unei plângeri formulate de PSG Eastbourne împotriva impunerii unor astfel de taxe, Information Commissioner a adoptat o decizie prin care a declarat că aceste taxe nu sunt conforme cu articolul 8 alineatul (3) din Environmental Information Regulation 2004 (EIR 2004) – care transpune în dreptul englez Directiva 2003/4/CE – întrucât includ și alte costuri decât cheltuielile poștale, de fotocopiare sau alte cheltuieli aferente furnizării informațiilor solicitate. Consiliul Comitatului a formulat o acțiune împotriva acestei decizii, arătând că taxele care figurează în baremul său sunt licite și nu depășesc o valoare rezonabilă.

First-tier Tribunal (Regatul Unit) a sesizat Curtea de Justiție cu o cerere de decizie preliminară privind interpretarea articolului 5 alineatul (2) din Directiva 2003/4/CE și a noțiunii „sumă rezonabilă” pentru a stabili dacă o parte a cheltuielilor determinate de administrarea bazei de date a Consiliului Comitatului, precum și cheltuielile generale aferente timpului folosit de personalul acestei autorități pentru administrarea acestei baze de date pot fi luate în considerare în calculul taxelor impuse.

În opinia Curții, articolul 5 alineatul (2) din Directiva 2003/4/CE trebuie interpretat în sensul că taxa impusă pentru furnizarea unui anumit tip de informații despre mediu nu poate cuprinde nici măcar parțial cheltuielile determinate de administrarea unei baze de date, utilizată în acest scop de către autoritatea publică, dar poate cuprinde cheltuielile generale aferente timpului folosit de personalul acestei autorități pentru a răspunde la cereri individuale de informații, luate în considerare în mod adecvat cu ocazia determinării acestei taxe, cu condiția ca valoarea globală a taxei menționate să nu depășească o sumă rezonabilă.

Astfel, reiese din articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2003/4/CE coroborat cu articolul 3 alineatul (5) litera (c) din această directivă că, în principiu, numai costurile care nu rezultă din instituirea și din menținerea registrelor, a listelor și a instrumentelor pentru consultare sunt aferente furnizării informațiilor despre mediu și pentru ele autoritățile naționale au dreptul de a solicita o taxă în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Directiva 2003/4/CE. Asemenea costuri includ nu numai cheltuielile poștale și de fotocopiare, ci și costurile aferente timpului folosit de personalul autorității publice vizate pentru a răspunde la o cerere de informații individuală, ceea ce cuprinde în special timpul pentru căutarea informațiilor respective și pentru aducerea lor în formatul solicitat. În plus, având în vedere utilizarea noțiunii de costuri reale în considerentul (18) al Directivei 2003/4, cheltuielile generale, luate în considerare în mod adecvat, pot fi incluse în principiu în calculul taxei prevăzute la articolul 5 alineatul (2) din Directiva 2003/4. Astfel, includerea cheltuielilor generale în calculul taxelor menționate corespunde principiilor contabile obișnuite. Aceste cheltuieli nu pot fi însă incluse în calculul taxei menționate decât în măsura în care pot fi atribuite unui element de cost care ține de furnizarea informațiilor despre mediu (punctele 34, 36, 39, 40 și 45 și dispozitiv 1).

¹⁶ Această hotărâre a fost prezentată în Raportul anual 2015, p. 65.

În ceea ce privește cea de a doua condiție stabilită la articolul 5 alineatul (2) din Directiva 2003/4/CE, potrivit căreia valoarea totală a taxei prevăzute în această dispoziție nu trebuie să depășească o valoare rezonabilă, se impune excluderea oricărei interpretări a noțiunii de sumă rezonabilă care poate avea drept efect descurajarea persoanelor care doresc să obțină informații sau limitarea dreptului de acces la acestea. În scopul de a se aprecia dacă o taxă solicitată în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Directiva 2003/4/CE are un efect de descurajare, trebuie să se țină seama atât de situația economică a solicitantului de informații, cât și de interesul general legat de protecția mediului. În consecință, această apreciere nu poate fi realizată exclusiv în raport cu situația economică a persoanei interesate, ci trebuie de asemenea să se întemeieze pe o analiză obiectivă a valorii acestei taxe. În acest sens, taxa menționată nu trebuie nici să depășească capacitatea financiară a persoanei interesate și nici să fie, indiferent de situație, în mod obiectiv nerezonabilă.

Pe de altă parte, simplul fapt că o taxă nu este descurajatoare în raport cu situația economică a persoanelor implicate nu scutește autoritatea publică de obligația sa de a se asigura că taxele menționate nu sunt nerezonabile în percepția publicului, ținând seama de interesul general legat de protecția mediului (punctele 42-44).

VI. Dreptul de acces la informațiile despre mediu deținute de instituțiile europene

Hotărârea din 14 noiembrie 2013, LPN și Finlanda/Comisia (C-514/11 P și C-605/11 P, EU:C:2013:738)

Liga para a Protecção da Natureza (denumită în continuare „LPN”) este o organizație neguvernamentală având drept obiect de activitate protecția mediului. În anul 2003, aceasta a prezentat Comisiei Europene o plângere în care susținea că proiectul de construcție a unui baraj pe râul Sabor din Portugalia încălca Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică¹⁷. Ulterior, în anul 2007, LPN a solicitat Comisiei accesul la informații privind examinarea plângerii sale și consultarea anumitor documente. Comisia a respins această cerere pentru motivul că documentele solicitate vizau o procedură în curs, atât în temeiul excepției prevăzute la articolul 4 alineatul (2) a treia liniuță din Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 privind protecția activităților de inspecție, de anchetă și de audit, cât și al excepției prevăzute la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1367/2006, potrivit căruia se consideră ca există un „interes public deosebit” pentru comunicare atunci când informațiile solicitate se referă la emisii în mediu, cu excepția anchetelor, în special a celor privind posibilele încălcări ale dreptului comunitar.

Întrucât Tribunalul a respins acțiunea în anulare formulată de LPN împotriva deciziei în litigiu¹⁸, LPN și Republica Finlanda au formulat în Fața Curții de Justiție recurs împotriva hotărârii Tribunalului.

Curtea a trebuit să se pronunțe, cu această ocazie, în special asupra chestiunii dacă se impune recunoașterea existenței unei prezumții generale potrivit căreia, în împrejurările în cauză, divulgarea unor documente aferente unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor ar putea aduce în principiu atingere protecției obiectivelor unei activități de anchetă. Întrucât redactarea celor două teze ale articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1367/2006 și economia lor evidențiază intenția legiuitorului de a exclude procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor din domeniul de aplicare al

¹⁷ Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO L 206, 22.7.1992, p. 7, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 109).

¹⁸ Hotărârea Tribunalului din 9 septembrie 2011, LPN/Comisia (T-29/08, EU:T:2011:448).

acestei dispoziții în ansamblul său, Curtea a concluzionat că Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept considerând că articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1367/2006 nu avea efecte asupra examinării pe care trebuie să o efectueze Comisia în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1049/2001 atunci când o cerere de acces are ca obiect documentele aferente unei proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor aflate încă în stadiul fazei precontencioase (punctele 84 și 85).

Hotărârea din 23 noiembrie 2016, Commission/Stichting Greenpeace Nederland și PAN Europe (C-673/13 P, EU:C:2016:889)

Stichting Greenpeace Nederland și Pesticide Action Network Europe (PAN Europe) au solicitat Comisiei, în temeiul atât al Regulamentului (CE) nr. 1049/2001, cât și al Regulamentului (CE) nr. 1367/2006, accesul la mai multe documente privind prima autorizație de introducere pe piață a glifosatului ca substanță activă, eliberată în temeiul Directivei 91/414/CEE a Consiliului din 15 iulie 1991 privind introducerea pe piață a produselor de uz fitosanitar. Secretarul general al Comisiei a acordat, în 2011, accesul la proiectul de raport de evaluare, întocmit de Republica Federală Germania, cu excepția volumului 4, autoritățile menționate refuzând comunicarea acestuia. Secretarul general al Comisiei a considerat în special că niciun interes public superior, în sensul articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1367/2006, nu justifica comunicarea acestui document, precum și că, în opinia sa, reieșea din procedura prin care glifosatul a fost înscris în anexa I la Directiva 91/414 că cerințele prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1367/2006, în ceea ce privește punerea la dispoziția publicului a informațiilor privind efectele acestei substanțe asupra mediului fuseseră luate în considerare și, prin urmare, protecția intereselor producătorilor acestei substanțe trebuia să prevaleze.

Întrucât Tribunalul a admis acțiunea în anulare formulată de Greenpeace Nederland și de PAN Europe împotriva acestei decizii, în special pentru motivul că informațiile a căror divulgare se solicita se refereau la emisii în mediu în sensul articolului 6 alineatul (1) prima teză din Regulamentul (CE) nr. 1367/2006¹⁹, Comisia Europeană a formulat recurs în fața Curții de Justiție împotriva Hotărârii Tribunalului.

În hotărârea sa, care a anulat hotărârea atacată, Curtea a considerat că noțiunea „informații care se referă la emisii în mediu” în sensul articolului 6 alineatul (1) prima teză din Regulamentul (CE) nr. 1367/2006 nu poate primi o interpretare restrictivă. Astfel, Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 vizează, după cum se indică în considerentul (4) și la articolul 1 din acesta, să confere publicului un drept de acces cât mai larg posibil la documentele instituțiilor. De asemenea, Regulamentul (CE) nr. 1367/2006 are ca obiectiv, după cum prevede articolul 1 din acesta, garantarea celei mai largi și sistematice disponibilități și difuzări posibile a informațiilor privind mediul deținute de instituțiile și de organele Uniunii.

Astfel, numai în măsura în care excepțiile de la principiul accesului cât mai larg posibil la aceste documente, printre care și cele prevăzute la articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 1049/2001, derogă de la acest principiu, ele trebuie interpretate și aplicate în mod strict. Necesitatea unei asemenea interpretări restrictive este, de altfel, confirmată de considerentul (15) al Regulamentului (CE) nr. 1367/2006. În schimb, prin stabilirea unei prezumții potrivit căreia se consideră că există un interes public deosebit pentru comunicarea informațiilor care se referă la emisii în mediu, cu excepția celor legate de anchete, în raport cu interesul întemeiat pe protecția intereselor comerciale ale unei anume persoane fizice sau juridice, astfel încât protecția intereselor comerciale menționate nu poate fi opusă comunicării acestor informații, articolul 6 alineatul (1) prima teză din Regulamentul (CE) nr. 1367/2006 derogă în mod cert de la regula unei evaluări comparative a intereselor, prevăzută la articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1049/2001. Cu toate acestea, articolul 6 alineatul (1) prima teză menționat permite astfel o punere în aplicare concretă a principiului accesului cât mai larg posibil la informațiile deținute de

---

19 Hotărârea Tribunalului din 8 octombrie 2013, Stichting Greenpeace Nederland și PAN Europe/Comisia (T-545/11, EU:T:2013:523, punctul 75).

instituțiile și de organele Uniunii, așa încât o interpretare restrictivă a acestei dispoziții nu poate fi justificată (punctele 51-54).

Curtea a arătat însă, în vederea anulării, că această noțiune nu poate include totuși orice informație care prezintă o oarecare legătură, chiar directă, cu emisiile în mediu. Astfel, dacă noțiunea menționată ar fi interpretată în sensul că acoperă asemenea informații, ea ar epuiza în mare parte noțiunea „informații privind mediul” în sensul articolului 2 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (CE) nr. 1367/2006. O asemenea interpretare ar lipsi astfel de orice efect util posibilitatea instituțiilor, prevăzută la articolul 4 alineatul (2) prima liniuță din Regulamentul (CE) nr. 1049/2001, de a refuza divulgarea informațiilor privind mediul pentru motivul, printre altele, că o asemenea divulgare ar aduce atingere protecției intereselor comerciale ale unei anume persoane fizice sau juridice și ar periclita echilibrul pe care legiuitorul Uniunii a intenționat să îl asigure între obiectivul de transparență și protecția acestor interese. Ea ar aduce de asemenea o atingere disproporționată protecției secretului profesional, garantată prin articolul 339 TFUE (punctul 81).

Hotărârea din 13 iulie 2017 Saint-Gobain Glass Deutschland/Comisia (C-60/15 P, EU:C:2017:540)

Saint-Gobain, societate care își desfășoară activitatea pe piața mondială a sticlei și care exploatează instalații care intră în domeniul de aplicare al Directivei 2003/87/CE de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității, a solicitat Comisiei, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1049/2001 și al Regulamentului (CE) nr. 1367/2006, să i se acorde accesul la un document transmis Comisiei de Republica Federală Germania în cadrul procedurii prevăzute la articolul 15 alineatul (1) din Decizia 2011/278/UE a Comisiei din 27 aprilie 2011²⁰. Acest document conținea informații referitoare la anumite instalații ale Saint-Gobain situate pe teritoriul german.

Întrucât informațiile solicitate au fost inițial prezentate de Republica Federală Germania, Comisia, în temeiul articolului 4 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 1049/2001, a consultat statul membru respectiv, care mai întâi s-a opus divulgării acestora. În urma deciziei autorităților germane de a face publice anumite informații, Comisia a acordat un acces parțial la informațiile solicitate, întemeindu-se pe articolul 4 alineatul (3) primul paragraf din Regulamentul (CE) nr. 1049/2001. Ea a considerat că divulgarea integrală a informațiilor solicitate ar fi adus o atingere gravă procesului său decizional și ar fi dăunat dialogului dintre Comisie și statele membre. În plus, ea a considerat că articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 1367/2006 nu conținea nicio dispoziție care să permită excluderea aplicării excepției prevăzute la articolul 4 alineatul (3) primul paragraf din Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 și a constatat că nu exista niciun interes public superior, în sensul acestui articol, care să justifice divulgarea integrală a informațiilor solicitate, interesele evocate de reclamantă fiind, în opinia Comisiei, de natură pur privată.

Întrucât Tribunalul a respins acțiunea în anulare depusă de Saint-Gobain împotriva respectivei decizii, această societate a formulat recurs împotriva hotărârii Tribunalului²¹ la Curtea de Justiție.

În hotărârea sa, Curtea a anulat hotărârea Tribunalului, precum și decizia în litigiu a Comisiei, după ce a constatat că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept întrucât nu a interpretat articolul 4 alineatul (3) primul paragraf din Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 în mod restrictiv. În această privință, Curtea a considerat, în particular, că noțiunea „proces decizional” vizată de această dispoziție trebuie să fie interpretată în sensul că se raportează la luarea unei decizii, fără să acopere întreaga procedură administrativă care are

20 Decizia 2011/278/UE a Comisiei din 27 aprilie 2011 de stabilire, pentru întreaga Uniune, a normelor tranzitorii privind alocarea armonizată și cu titlu gratuit a cotelor de emisii în temeiul articolului 10a din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 130 din 17.5.2011, p. 1).

21 Hotărârea Tribunalului din 11 decembrie 2014, Saint-Gobain Glass Deutschland/Comisia (T-476/12, EU:T:2014:1059).

ca rezultat această decizie. Obligația de interpretare strictă presupune, în plus, că simpla referire la riscul unor efecte negative și la posibilitatea ca persoanele interesate să poată exercita o influență asupra procedurii nu poate fi suficientă pentru a se dovedi că divulgarea unor documente interne ar aduce o atingere gravă procesului decizional în curs (punctele 61, 63 și 75-78).

În speță fiind vorba despre o cerere de acces la informații despre mediu care intră sub incidența Regulamentului (CE) nr. 1367/2006, al cărui articol 6 adaugă reguli mai specifice dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 1049/2001, Curtea a subliniat că această interpretare strictă a articolului 4 alineatul (3) primul paragraf din Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 se impune și în raport cu finalitatea Regulamentului (CE) nr. 1367/2006, care este aceea de a aplica instituțiilor și organismelor Uniunii dispozițiile Convenției de la Aarhus (punctele 65,66 și 78-81).

* * *

Hotărârile care figurează în această fișă sunt indexate în Repertoriul de jurisprudență la rubrica 4.23.